

Zápis ze zasedání Výboru pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života konaného dne 25. 6. 2020

Místo a čas konání: Úřad vlády ČR, Strakova akademie, Starý tiskový sál
10:00 – 12:00

Přítomné členky/členové výboru:

Jméno	Organizace
1. Hašková Hana	Sociologický ústav AV ČR
2. Kalíšková Klára	CERGE-EI
3. Kolínská Rut předsedkyně	Síť pro rodinu
4. Simerská Lenka	MPSV (příchod 11:00)
5. Schneider Jan	Nezávislý odborník
6. Talpa Lukáš	Liga otevřených mužů
7. Vohlídalová Marta	NKC – gender a věda
8. Wichterlová Lada místopředsedkyně	Gender Studies

Omluvené členky/členové výboru

1. Atanasovská Tautman Pavlína	MVČR
2. Ezzeddine Petra	FHS UK
3. Hajdíková Lada	Jako doma
4. Knoblochová Helena	Europodnikatelka 21. století
5. Madejová Marie	Koordinační a informační středisko pro osoby se zdravotním postižením a seniory
6. Nestěrová Jaroslava	ČMKOS
7. Procházka Jiří	Asociace manželských a rodinných poradců ČR
8. Zajíčková Drahomíra	Mendelova univerzita

Hosté/Hostky

Kunášková Jiřina	MPSV
Obermannová Gabriela	MPSV
Pertold Filip	CERGE-EI
Šamová Monika	MSP

Sekretariát Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jako „Sekretariát“):

Zvolská Tereza, Kalenská Petra

Z celkového počtu 16 členek a členů Výboru pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života (dále jako „Výbor“) bylo přítomno 8 osob s hlasovacím právem.

Výbor nebyl usnášeníschopný.

1) Schválení programu a informace o plnění úkolů

R. Kolínská v úvodu informovala o programu. Přítomní a přítomné vzali program na vědomí.

Návrh programu – Výbor pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života, 25. 6. 2020, 10:00 – 12:00	
1. Schválení programu a informace o plnění úkolů	T. Zvolská
2. Zhodnocení plánu práce na rok 2019, plán práce na rok 2020	Členové a členky Výboru
3. Genderové dopady pandemie COVID-19 a formulace doporučení	K. Kalíšková, F. Pertold
4. Transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU (dále jako „Transpozice směrnice“)	J. Kunášková (MPSV)
5. Prezentace výstupů výzkumu Aktivní otcovství (LOM)	L. Talpa
6. Informace o dobré praxi v oblasti rovného odměňování žen a mužů - Islandský standard	P. Kalenská, L. Wichterlová
7. Aktuální stav přípravy Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030	T. Zvolská, L. Wichterlová
8. Různé	Členové a členky Výboru

2) Zhodnocení plánu práce za rok 2019, plán práce na rok 2020

R. Kolínská představila plán práce.

J. Schneider zdůraznil důležitost bodu, který se týká transpozice směrnice.

L. Talpa konstatoval, že v plánu práce je třeba zdůraznit téma péče.

Přítomní se dále shodli, že plán práce bude schválen formou hlasování per rollam.

Plán práce byl schválen per rollam (4/2020) dne 16. 7. 2020

Pro: 16, proti: 0, zdržel/a se: 0

3) Genderové dopady pandemie COVID-19 a formulace doporučení

F. Pertold informoval přítomné o studii CERGE-EI, která se zaměřila na dopady pandemie COVID-19 a navazující preventivní opatření na rovnost žen a mužů. Upozornil, že k nárůstu nezaměstnanosti u žen bude pravděpodobně docházet poté, co doběhne možnost čerpání dávky ošetřovného člena rodiny (dále jako „OČR“). Nárůsty nezaměstnanosti jsou aktuálně zaznamenávány spíše u mužů, u starších věkových skupin jsou čísla vyrovnána u žen i mužů.

Ženy budou více postiženy dlouhodobou nezaměstnaností. Roli bude hrát i situace v exportním (automobilovém) průmyslu. Feminizované sektory se musí zaměřit na specifické potřeby žen na trhu práce a ve společnosti.

Čerpání OČR může mít za následek další pracovní výpadky, což se negativně odráží v kariéře žen. Zaměstnavatelé byli vlivem okolností donuceni k vyšší pružnosti práce a zavádění práce z domova. Na zhodnocení fungování těchto nástrojů je ještě brzy, podpora flexibility práce je však vhodná i nadále. Během pandemie covid-19 došlo ve Velké Británii k vyššímu zapojení otců do péče o děti. I v tomto případě se nabízí otázka, zda se tento „pozitivní šok“ udrží dlouhodobě. O zapojení českých mužů do péče v průběhu pandemie covid-19 nejsou dostupná data.

Příspěvek také hodnotil nedostupnosti mateřských škol a předškolní péče. Jednotlivé obce se k zavírání těchto zařízení stavěly rozdílně, neexistoval jednotný pokyn ze strany vlády. Krize ještě prohloubila nedostatek mateřských škol. Při koncepci dalších opatření je třeba se na tuto oblast zaměřit, stanovit jednotné postupy a zajistit stálou dostupnost zařízení.

Bylo také upozorněno na nedostatek dat v oblasti domácího násilí.

R. Kolínská konstatovala, že zaměstnavatelé by měli rodičům umožnit výběr flexibilních forem práce. Zároveň konstatovala náročnost práce z domova s dětmi, které nemohou být umístěny do zařízení péče o děti či vzdělávání.

J. Schneider potvrdil nejednotnost postupů při zavádění preventivních opatření v předškolních zařízeních a zároveň upozornil na tlak rodičů na zavírání těchto zařízení. Zájem o využití ze strany rodičů nebyl.

M. Vohlídalová navrhla zformulovat podnět, který bude upozorňovat na potřebu dostupnosti školských zařízení. V té souvislosti je nezbytné stanovit pravidla pro otvírání školských zařízení. Výbor se shodl, že zavírání škol by mělo být pouze krátkodobé.

L. Talpa souhlasil s potřebou podnětu apelujícího na zajištění dostupnosti školských zařízení a nezbytnost stanovení jednotných postupů tak, aby zodpovědnost nebyla delegována na vedení škol. Zároveň rovněž upozornil na komplikovanost sladění pracovního a rodinného života v režimu práce z domova.

H. Hašková konstatovala, že jednotlivé kroky rozvolňování opatření nebyly koordinovány a nebyla jasná návaznost. Příkladem jsou kroužky, které fungovaly, ale školy byly stále zavřené.

K. Kalíšková uvedla, že dalším problémem je společenský předpoklad, že rodiče pracující z domova by se zároveň měli starat o děti.

V souvislosti s pandemií covid-19 a preventivními opatřeními byla dále diskutována institucionální péče a zařízení pro starší či dlouhodobě nemocné osoby, která jsou potenciálním místem přenosu nemoci. Téma by rovněž mělo být reflektováno v navrženém podnětu.

Podnět, který bude reflektovat diskutovaná témata, připraví za oblast péče L. Talpa a J. Schneider, a za oblast školství H. Hašková, M. Vohlídalová a L. Wichterlová.

Usnesení č. 3/2020 bylo schváleno dne 15. 7. 2020 v následujícím znění:

Výbor pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života

Doporučuje Radě vlády pro rovnost žen a mužů, aby doporučila vládě ČR, aby při koncepci a revizi krizových opatření a tvorbě a revizi krizových plánů v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 důsledně zohledňovala hledisko rovnosti žen a mužů, především v následujících oblastech:

(1) Podpora zaměstnanosti

(2) Zajištění dostupnosti školských zařízení a zařízení péče

(3) Eliminace rizika pádu do chudoby.

Pro: 16, proti: 0, zdržel/a se: 0

4) Transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU

J. Kunášková a G. Obermannová informovaly o plánech transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU (dále jako „Směrnice“). Za nejkomplicovanější považují transpozici té části, která se týká rodičovské dovolené a adekvátního finančního zabezpečení tzv. nepřenositelné části této dovolené. Členské státy by měly zajistit dva nepřenositelné měsíce tak, aby se vystřídali oba rodiče. Tato nepřenositelnost není součástí českého právního řádu, vzniká tedy otázka, jak ji ukotvit. Dalším problematickým aspektem pro transpozici Směrnice jsou „kvazi“ pracovní poměry v podobě dohod konaných mimo pracovní poměr. Při nevhodné transpozici by pak ze systému podpory mohly vypadnout osoby, které vykonávají tyto formy práce. Zástupkyně MPSV dále uvedly, že vedení MPSV byly předloženy dvě varianty transpozice Směrnice. Jedna operuje s variantou celkové revize rodičovského příspěvku jako takového. Druhá varianta je minimalističtější, navrhuje pouze naplnit dikci Směrnice, ve které by se např. dva nepřenositelné měsíce navázaly na dávku otcovské poporodní péče. Transpozice by měla být provedena do srpna roku 2022.

R. Kolínská se dotázala, zda může být Výbor nápomocný v řešení transpozice Směrnice.

G. Obermannová informovala, že vedení MPSV se nyní musí rozhodnout, k jaké variantě se přikloní. Bude možnost reagovat na transpozici v rámci meziresortního připomínkového řízení. Jakmile budou organizovány kulaté stoly a odborné debaty, členky a členové Výboru budou přizváni.

Na základě předložených informací Výbor připraví podnět, apelující na MPSV, aby zveřejnilo varianty transpozice Směrnice a přizvalo k diskusi odbornou veřejnost.

Usnesení č. 2/2020 bylo schváleno dne 15. 7. 2020 v následujícím znění:

Výbor pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života

Vyjadřuje znepokojení nad postupem MPSV ve věci transpozice Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU a proto doporučuje Radě vlády pro rovnost žen a mužů, aby:

(1) Vyzvala MPSV k předložení transpozičních plánů Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU Radě vlády pro rovnost žen, a

(2) vyzvala MPSV k včasnému zapojení odborné veřejnosti do diskuze, týkající se transpozice Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU.

Pro: 16, proti: 0, zdržel/a se: 0

5) Prezentace výstupů výzkumu Aktivní otcovství (LOM)

L. Talpa prezentoval výzkum, který se týkal aktivního otcovství. Výzkum byl realizován na vzorku 839 respondentů, otců nezletilých dětí ve věku 25-54 let. Výzkum tematicky pokrýval několik okruhů, a to přístup k dětem a péči, zaměstnání a čas na děti a rodičovská dovolená. L. Talpa konstatoval, že ve srovnání s průzkumem, který LOM realizoval v roce 2013, došlo k myšlenkovému posunu, nicméně stále se přibližně 50 % otců kloní k „tradičnímu“ dělení rolí s tím, že se liší regionálně a na základě vzdělání. Dále byly diskutovány dávky otcovské poporodní péče a rodičovské a potřeba úpravy systému rodičovských dávek tak, aby motivovaly muže čerpat otcovskou a rodičovskou „dovolenou“. Opět byl diskutován význam transpozice Směrnice a potřeba komplexní revize systému tak, aby byl naplněn cíl zapojení mužů do péče o děti a závislé příbuzné.

6) Informace o dobré praxi v oblasti rovného odměňování žen a mužů - Islandský standard

P. Kalenská informovala o studijní cestě na Island a o Standardu ÍST 85:2012 (dále jako „Standard rovného odměňování“).¹ Podklad s informací o Standardu rovného odměňování bude zaslán členům a členkám Výboru.

7) Aktuální stav přípravy Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030

T. Zvolská informovala o stavu přípravy Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030. V červnu 2020 se uskutečnily kulaté stoly k první fázi vypořádání připomínek. Ke kapitole Trh práce se kulatý stůl uskutečnil dne 17. 6. 2020. Dále bude následovat finalizace a zapracování připomínek, předložení Radě vlády pro rovnost žen a mužů a meziresortní připomínkové řízení.

R. Kolínská ocenila přístup Odboru rovnosti žen a mužů ke koncepci strategie.

8) Různé

M. Šamová informovala o významném rozhodnutí Evropského výboru pro sociální práva (dále jako „Evropský výbor“) ve věci kolektivní stížnosti nevládní organizace University Women of Europe proti několika státům, včetně České republiky. Stížnost se týká nerovného odměňování a vyrovnaného zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích v soukromých

¹ <https://www.stadlar.is/verslun/p-54558-st-852012-english-version.aspx>

společnostech. Evropský výbor se zabýval otázkou stejné odměny za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty. Rozhodnutí bylo k datu konání Výboru neveřejné.²

Shrnutí úkolů pro Sekretariát a členky a členy Výboru:

1. Zpracování podnětu k preventivním opatřením proti pandemii covid-19

Zodpovídá: Výbor, Sekretariát

Termín: jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů

2. Zpracování podnětu k transpozici Směrnice

Zodpovídá: Výbor, Sekretariát

Termín: jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů

3. Finalizace plánu práce Výboru a hlasování per rollam

Zodpovídá: Sekretariát

Termín: jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů

4. Zaslát Výboru zprávu o islandském Standardu rovného odměňování

Zodpovídá: Sekretariát

Termín: příští jednání Výboru

Zapsala: Tereza Zvolská

Schválila: Rut Kolínská

² Dne 29. 6. 2020 zveřejnilo MSp informaci, kde uvádí, že „Evropský výbor pro sociální práva ve svém rozhodnutí zveřejněném dne 29. června 2020 učinil závěr, že nerovnost v odměňování mužů a žen a nevyvážené zastoupení žen v rozhodovacích orgánech soukromých společností představuje porušení lidskoprávních závazků České republiky. Výbor porušení shledal také u dalších 13 zemí, proti kterým nevládní organizace University Women of Europe podala kolektivní stížnost na nerespektování Evropské sociální charty.“
Více dostupné zde: <<https://www.justice.cz/?clanek=pomaly-pokrok-v-oblasti-rovnosti-zen-a-muzu-predstavuje-poruseni-evropske-socialni-char-1>>.